



High Court

จุลสารศาลฎีกา

ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (ธันวาคม ๒๕๖๖)

บ.ก. ทักทาย



“High Court จุลสารศาลฎีกา” ดำเนินการต่อเนื่องกันมาจนครบหนึ่งทศวรรษแล้ว มีการทักทายในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และกิจกรรมต่าง ๆ ของศาลฎีกาฉบับนี้ยังคงนำเสนอเนื้อหาตามแนวทางเดิม โดยเริ่มจากนโยบายและวิสัยทัศน์ของท่านประธานศาลฎีกาในฐานะประมุขตุลาการ ซึ่งมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและบริหารราชการศาลยุติธรรม เพื่อให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อยและเป็นระเบียบเดียวกัน จากนั้นนำเสนอแนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน และข้อความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กรของท่านผู้บริหารในศาลฎีกาชุดปัจจุบัน ต่อด้วยบทความเรื่องบทบาทของศาลในการคุ้มครองผู้บริโภคของผู้ประกอบธุรกิจใช้สิทธิโดยไม่สุจริตตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๒ และบทความเรื่องการใกล้เคียงก่อนฟ้อง ที่พึ่งแรกของประชาชน ปิดท้ายด้วยศาลฎีกานิทรรศน์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านผู้อ่านจะได้รับความรู้และสาระต่าง ๆ ตามสมควร

สุดท้ายนี้ หากท่านผู้อ่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะประการใด คณะทำงานมีความยินดีและขออภัยรับฟังเพื่อพัฒนาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป แล้วพบกันใหม่ในจุลสารฉบับหน้า ครับ

สารบัญ

- ๓-๕ วิสัยทัศน์และนโยบายประธานศาลฎีกา
- ๖-๑๑ วิสัยทัศน์รองประธานศาลฎีกา
- ๑๒-๑๘ วิสัยทัศน์ประธานแผนก เลขาธิการศาลฎีกา และผู้อำนวยการสำนักอำนวยการประจำศาลฎีกา
- ๑๙ บทความ “บทบาทของศาลในการคุ้มครองผู้บริโภคกรณีผู้ประกอบการธุรกิจใช้สิทธิโดยไม่สุจริต”
- ๒๐-๒๑ บทความ “ใกล้เคียงก่อนฟ้อง”
- ๒๒-๒๓ รอบรู้ศาลฎีกา “ศาลฎีกานิทรรศน์”

คณะทำงาน

บรรณาธิการ: นายปรีชา ปิติโกศล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ: นายนิติพงษ์ ยงพาณิชย์, นางสาวปัญญารัตน์ มีผล, นายปณณัตต์ บุณนาค

คณะทำงาน:

นางนงนุช ศิลปศาสตร์, นางสาวภาวิณี สุทธิทรัพย์, นายรัฐพล ทองมาก, นางสาวแสงเดือน ยิ่งสัมพันธ์เจริญ, นางพัชรินทร์ นิธิพิเชฐ, นางอัจฉริยา สันติปรัชญวัฒน์, นางสาวยุพิน เคนอารินต์, นายสมชาย วรเลิศ, นางสาววิลาวัลย์ ยันต์ศรีตระกูล, นายพีระพงษ์ อินทร์น้อย, นางสาวรจนา บุญเสมอ, นางนภัสสร เทพภูกุล, นางสาวฉาไลศ กุดหอม, นางสาวปริญญ์นิชา วิริยโรจนเมธี (เลขาธิการ), นางสาววันดี กิจคงชีพ, นางสาวพรประภา ทรงฤกษ์, นายปณณวิชญ์ คงศรี, นายเอกวุฒิ สุนทรพงษ์

บทความ ข้อความ หรือความเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในจุลสารศาลฎีกาเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งศาลฎีกา และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย





นางอโนชา ชีวิตโสภณ

๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

วิสัยทัศน์

“ต่อยอด ขยายผลและสร้างสรรค์ความยุติธรรมที่ยั่งยืน
โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง”



นโยบายประธานศาลฎีกา

นางอโนชา จีวิตโสภณ

ต่อยอด ขยายผลและสร้างสรรค์ความยุติธรรมที่ยั่งยืน
โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

๑. ที่พึง

ศาลยุติธรรมพร้อมเป็นที่พึ่งของประชาชนในโอกาสแรกที่ได้รับความสะดวก รวดเร็ว หรือมีข้อพิพาท

- ส่งเสริมกระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือกในทุกขั้นตอนเพื่อให้ความขัดแย้งยุติลงด้วยความสมานฉันท์ ไม่ก่อภาระค่าใช้จ่ายแก่คู่ความ
- พัฒนาช่องทางที่ประชาชนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว
- ปฏิรูประบบงานเพื่อขจัดขั้นตอนซ้ำซ้อน ลำช้า ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริการประชาชน
- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อความรวดเร็วและประสิทธิภาพในการพิจารณาพิพากษาคดี การปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล

๒. เที่ยงธรรม

ศาลยุติธรรมเป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจตุลาการด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม

- เป็นหลักประกันแห่งสิทธิและเสรีภาพให้แก่ประชาชนทั้งทางแพ่งและทางอาญา
- พิจารณาพิพากษาอรรถคดีแพ่ง อาญา และชำนาญพิเศษด้วยความโปร่งใส ไร้ซึ่งอคติ โดยบุคลากรที่มีความรู้เชี่ยวชาญพิเศษในกฎหมายและสาขาวิทยาการต่าง ๆ ในแต่ละประเภทคดี ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความภาคภูมิใจและมีความสุขในการทำงานเพื่อประชาชน
- พัฒนามาตรการให้เหมาะสมในการเยียวยาผู้เสียหายหรือบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำละเมิดต่อกฎหมาย
- มุ่งเน้นการแก้ไข บำบัด และฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เด็ก และเยาวชน อย่างครบวงจร ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม



๓. เท่าเทียม

ศาลยุติธรรมอำนวยความสะดวกอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

- ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมด้วยมาตรฐานเดียวกัน
- พัฒนามาตรฐานการปล่อยชั่วคราวเพื่อประโยชน์สูงสุดในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- พัฒนาระบบจัดหาทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายให้แก่ประชาชนเพื่อสิทธิในการต่อสู้คดีอย่างมีประสิทธิภาพ
- ปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม

๔. ทันโลก

ศาลยุติธรรมเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่ทันสมัยในการบริหารงานและการพิจารณาพิพากษาคดี

- คัดสรรเทคโนโลยีที่เหมาะสมและคุ้มค่ามาใช้เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการบริการประชาชน
- พัฒนาระบบสารสนเทศของศาลยุติธรรมให้มีความทันสมัยและเข้าถึงง่าย เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารระหว่างศาลยุติธรรมกับประชาชน
- แก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของยุคดิจิทัล
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในศาลยุติธรรมได้รับการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์จากสถาบันการศึกษาทั้งภายในและภายนอกประเทศ



นายอัมพันธ์ สมบัติสภาพรกุล รองประธานศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

มีความรักในงานที่ทำ ทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เอาใจใส่และรับผิดชอบงาน ตรวจสอบการทำงานของตนเองและพิจารณาปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

ฝากข้อความและความหวังถึงบุคลากรในองค์กร

ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมต้องมีความรัก ความสามัคคี ตระหนักในหน้าที่ของแต่ละคน และปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด เพื่อประโยชน์แก่ศาลยุติธรรมเป็นสำคัญ



นายสาคร ตั้งวรรณวิบูลย์ รองประธานศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

ศาลฎีกาต้องให้ความสำคัญแก่คู่ความทุกฝ่ายภายใต้การบริหารงานยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการทำงานของผู้พิพากษาที่มีความเป็นอิสระ มีความเป็นธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในความถูกต้อง พร้อมสร้างระบบความยุติธรรมแบบเปิดหรือ Open Justice เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนให้ความเป็นธรรมโดยเท่าเทียมกันมีความโปร่งใส พร้อมแก่การตรวจสอบ เป็นแหล่งข้อมูลความรู้ด้านวิชาการ กฎหมาย และเป็นแบบอย่างแก่ศาลและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งหลาย

ฝากข้อความและความหวังถึงบุคลากรในองค์กร

บุคลากรของศาลฎีกาทุกคนต่างมีความสำคัญเป็นส่วนหนึ่งขององคาพยพขององค์กรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกัน เพื่อให้การทำงานและการบริการความเป็นธรรมแก่ประชาชน จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ทักษะในการทำงานและส่งเสริมความเข้าใจในภารกิจขององค์กรโดยยึดมั่นในมาตรฐานจริยธรรม ทั้งนี้ศาลฎีกาจะต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การทำงาน ส่งเสริมการเรียนรู้และการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้เพื่อพัฒนาการทำงาน โดยคำนึงถึงสวัสดิการและสุขอนามัยทั้งทางกายและทางใจของบุคลากร



นางสาวสิริกานต์ มีจุล รองประธานศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

ศาลสถิตยุติธรรมมิได้มีความหมายเฉพาะผู้พิพากษา แต่รวมถึงบุคลากรทั้งหมดของศาลที่ต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นธรรมแก่ประชาชนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเสมอภาค ยึดถือจริยธรรม ประเพณีอันดีงามของชาวศาลยุติธรรม พร้อมกับก้าวทันเทคโนโลยีและนำมาใช้จัดการงานคดีให้เกิดความรวดเร็วเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ฝากข้อความและความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กร

การจะทำการงานให้สำเร็จดีได้ต้องมีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความขยันหมั่นเพียรค้นคว้า ฝึกฝนงานของตนให้เชี่ยวชาญ ทำงานด้วยความสุขและภาคภูมิใจในหน้าที่ของตน ด้วยความรักสามัคคีอย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติและประชาชน



นายกิตติพงษ์ ศิริโรจน์

รองประธานศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

ศาลฎีกาเป็นศาลสูงสุดในองค์กรศาลยุติธรรม การปฏิบัติงานของข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม และข้าราชการศาลยุติธรรมจึงต้องกระทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ละเอียดและรอบคอบ เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ศาลฎีกาและประชาชน

ฝากข้อความและความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กร

ขอให้บุคลากรในศาลฎีกาหมั่นดูแลรักษาสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ ทั้งต้องบริหารจัดการชีวิต ให้มีความสมดุลในการปฏิบัติงานและการใช้ชีวิตในครอบครัวด้วย



นายกิตติศ มงคลศิริภัทรา รองประธานศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด โดยยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต และคำนึงถึงสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ต้องไม่เอนเอียงตามกระแสสังคม ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย พอเพียง

ฝากข้อความและความหวังถึงบุคลากรในองค์กร

ขอให้บุคลากรในศาลยุติธรรมเอาใจใส่ดูแลสุขภาพให้แข็งแรง มีจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ และประสบความสำเร็จในสิ่งอันพึงประสงค์โดยชอบธรรม



นายธนิต รัตนะผล รองประธานศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

จะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวงเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชนและความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายทุกประการ ถือเป็นหลักในการดำรงและการปฏิบัติหน้าที่ของผม เพราะคำถวายสัตย์ปฏิญาณดังกล่าวครอบคลุมหลักการครองงานและครองตนของผู้พิพากษาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์แบบและถูกต้องแท้จริงทุกสมัย

ฝากข้อความและความหวังถึงบุคลากรในองค์กร

“เหตุผลในคำพิพากษา” เป็นหัวใจสำคัญของคำพิพากษาที่จะสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคม นอกเหนือไปจากกระบวนการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม เหตุผลในคำพิพากษาเป็นการประมวลองค์ความรู้ทางกฎหมาย มาปรับใช้ให้เข้ากับข้อเท็จจริงในแต่ละเรื่องซึ่งแตกต่างกันไป เป็นการพัฒนาการใช้กฎหมาย ทำให้กฎหมายมีชีวิต เมื่อได้มีโอกาสทำหน้าที่ผู้พิพากษา จึงควรภูมิใจที่ได้มีโอกาสเขียนคำพิพากษาเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่ดีแก่สังคมสืบไป



นายรักเกียรติ วัฒนพงษ์

ประธานแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

ทำงานให้มีความสุข สนุกกับการทำงาน

ฝากข้อความและความหวังถึงบุคลากรในองค์กร

อยากให้ทุกคนทำงานอย่างมีความสุข สนุกกับการทำงาน
ดำเนินชีวิตอย่างมีสติ ดูแลรักษาสุขภาพกายใจให้ดี



นายสิทธิโชค อินทรวิเศษ

ประธานแผนกคดีเลือกตั้งในศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

การทำงานให้สัมฤทธิ์ผลต้องมีการวางแผนล่วงหน้า
กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ทำงานร่วมกันเป็นทีม มีการสื่อสาร
ที่สร้างสรรค์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ให้ความสำคัญ
และดูแลผู้ร่วมงานอย่างเต็มที่ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา
เรียนรู้จากความผิดพลาดแล้วนำมาปรับปรุงตนเองและบริหาร
จัดการเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพ

ฝากข้อความและความหวังถึงบุคลากรในองค์กร

ทุกท่านมีความสำคัญกับศาลยุติธรรมและศาลยุติธรรม
พร้อมให้การสนับสนุนทุกคนให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
การทำงานที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องได้รับการสนับสนุนจาก
ครอบครัวด้วย เราต้องเอาใจใส่ดูแลครอบครัวอย่างมีสมดุล
และต้องมีการดูแลสุขภาพให้ดี รักษาสุขภาพให้แข็งแรงทั้งกาย
และใจ



นายอคม รุ่งแจ้ง

ประธานแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจ ในศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

แผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจในศาลฎีกาเป็นแผนกคดีพิเศษซึ่งรวมบุคลากรที่มีความรู้เชี่ยวชาญพิเศษในสาขากฎหมายเศรษฐกิจ (Economic Law) และกฎหมายพาณิชย์ (Commercial Law) พิจารณาพิพากษาคดีโดยคำนึงถึงการสร้างสมดุลระหว่างการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนกับการประกอบธุรกิจ (Balance Between Justice and Firm Behavior in Economics) เมื่อความยุติธรรมที่ล่าช้าและไม่ชัดเจน เปรียบเสมือนความไม่ยุติธรรม แผนกฯ จึงต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติงานบริหารจัดการคดีอย่างเป็นระบบ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้เพิ่มความรวดเร็วลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน มีกรอบระยะเวลาการพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จสำหรับคดีพิจารณาคำร้องขออนุญาตฎีกา ๕ เดือน นับแต่วันรับฟ้อง และคดีพิจารณาพิพากษา ๑ ปี นับแต่วันรับฟ้อง รวมถึงมีการพัฒนารูปแบบคำพิพากษาที่ชัดเจน ง่ายต่อการทำความเข้าใจ คู่ความและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปบังคับปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ฝากข้อความและความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กร

กลไกในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนของศาลยุติธรรม ประกอบไปด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกส่วนงาน ผู้พิพากษาผู้พิจารณาพิพากษาคดีเป็นเพียงส่วนหนึ่งในกลไกดังกล่าว การบรรลุเป้าหมายของศาลอันจะเป็นที่พึงของประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันไปพร้อมกับการก้าวตามความเปลี่ยนแปลงของโลกให้ทันสมัยตลอดเวลาต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของกลไกทุกส่วน แผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจในศาลฎีกาจึงมุ่งเน้นการดูแลเอาใจใส่ สร้างขวัญกำลังใจและสัมพันธ์อันดีในระหว่างบุคลากรของแผนกที่เกี่ยวข้องทุกคน เพราะการสร้างความสุขในการปฏิบัติงานจะเป็นกลไกสำคัญให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีที่สุดในกิจการงานศาลยุติธรรม



นายทรงพล สงวนพงศ์

ประธานแผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

ควรปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุดด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ในแต่ละตำแหน่งที่ดำรงอยู่ ไม่ว่าจะเป็นฐานะผู้ช่วยผู้พิพากษา ผู้บริหารและผู้พิพากษาในแต่ละชั้นศาลมีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน ทั้งจะต้องศึกษาหาความรู้อยู่เสมอเพื่อให้การปฏิบัติงานแต่ละฐานะดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความรู้ดังกล่าวนอกจากจะได้จากหนังสือวิชาการต่าง ๆ แล้ว ที่สำคัญคือคำพิพากษาศาลฎีกา แม้ระบบกฎหมายของประเทศไทยเราใช้ระบบประมวลกฎหมายกล่าวคือ ยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นหลัก แต่เราปฏิเสธไม่ได้ว่าคำพิพากษาศาลฎีกาที่มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้คดีต่าง ๆ ที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลได้รับการวินิจฉัยไปในทำนองเดียวกัน ด้วยความยุติธรรมเมื่อมีข้อเท็จจริงเช่นเดียวกัน นอกเหนือจากความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ยังต้องรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานและความสุขที่จะเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

ฝากข้อความและความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กร

ไม่ว่ากาลเวลาจะหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงไปนานเท่าใด เหมือนกระแสน้ำที่ ยังคงพัดกระแทกฝั่งอยู่เสมอ คลื่นลูกใหม่เข้ามาแทนที่คลื่นลูกเก่า แต่ความยุติธรรมจะต้องดำรงอยู่ตราบนานเท่านาน ช่วยกันรักษาสีเขียวที่บรรพบุรุษเราท่านได้สืบสานกันมาจากรุ่นสู่รุ่น นอกจากนั้นขอให้มีความรักในองค์กร รักเพื่อนร่วมงาน มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน ใครมีความรู้ ความชำนาญในเรื่องใดก็บอกกล่าวกัน จะทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และทุกท่านก็จะมีความสุขในการปฏิบัติงาน



นางชนากานต์ ธีรเวชพลกุล

ประธานแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
ในศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

แนวคิดในการทำงาน ยึดถือนโยบายของท่านประธานศาลฎีกาที่ว่า “ที่พึงเที่ยงตรงธรรม เท่าเทียม และทันโลก” เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของแผนกและยึดหลักครองตนด้วยสติ คือ มีความฉลาดทางอารมณ์ เคารพและให้เกียรติผู้อื่น มีทัศนคติที่ดี รู้จักใช้เหตุผล ยึดถือจริยธรรมอันดีงามของตุลาการ ทั้งยังยึดหลักครองงานด้วยปัญญา คือ รักศรัทธาในงานที่ทำ มีเป้าหมายในการทำงานเพื่อองค์กรและสังคม รู้จักแก้ไขปัญหาอุปสรรคเพื่อทำงานไปสู่เป้าหมายและให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม รวมทั้งเสริมสร้างพลังให้บุคลากรทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน

ฝากข้อความและความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กร

บุคลากรของศาลยุติธรรมทุกท่านล้วนเป็นส่วนสำคัญขององค์กร ขอให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รักสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเสมือนเป็นบุคคลในครอบครัว เพียรหาความรู้เพิ่มพูนปัญญา ความสามารถ และขอให้ทุกท่านให้ความสำคัญกับการรักษาสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี เพื่อเป็นพลังในการทำงานให้งานที่มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้ศาลยุติธรรมเป็นที่พึ่งของประชาชนอย่างแท้จริง



นายชาญณรงค์ ปราณจิตรต์

ประธานแผนกคดีผู้บริโภคในศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

สามัญสำนึกเกิดจากการสะสมประสบการณ์ชีวิต ทำให้รู้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด อย่างไรดีหรือไม่ดีอย่างไรดีหรือไม่ดี ซึ่งเป็นสิ่งที่วิญญูชนรู้สึกร่วมกัน ไม่ใช่ของผู้หนึ่งผู้ใด แต่กฎหมายยุคใหม่เกิดจากอำนาจรัฐด้วยเหตุผลทางเทคนิคและการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการและเทคโนโลยี ในการตัดสินใจจึงจำเป็นต้องปรับบทกฎหมายด้วยการใช้สามัญสำนึกยิ่งกว่าเทคนิคตามตัวอักษร เพื่อให้เกิดความยุติธรรมอย่างแท้จริง

ฝากข้อความและความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กร

เมื่อท่านได้ทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาจนสุดความสามารถแล้วก็ถือว่าได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่สุดแล้ว ขอให้ทุกท่านละวางความกังวลและรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงด้วย



นายอดิศักดิ์ ตันติวงศ์

ประธานแผนกคดีภาษีอากรในศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

ปัจจุบันโลกปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนผ่านอย่างมากและรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนส่งผลต่อวิถีชีวิตและแนวความคิดที่แตกต่างกันมากขึ้น รูปแบบที่เกิดขึ้นใหม่ย่อมมีความยุ่งยากซับซ้อนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อคำพิพากษาของศาลมีส่วนทำหน้าที่ในการแก้ไขเยียวยาปัญหาของสังคม เฉพาะการครองตน ครองงานให้ตั้งอยู่บนความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใสและเที่ยงธรรมของบุคลากรภายในศาลจึงยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ การเรียนรู้วิถีการทำงานแนวความคิดใหม่ ๆ ตามบริบทของสังคม ควบคู่กับการฝึกและพัฒนาทักษะการทำงานรูปแบบใหม่จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นเพื่อให้คำพิพากษาและการอำนวยความยุติธรรมของศาลอันเป็นที่พึ่งของประชาชน มีความเป็นธรรม ถูกต้องรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างเที่ยงธรรม เท่าเทียมและทันต่อโลก สอดคล้องกับยุคสมัยและการปรับเปลี่ยนแปลงไปของบริบททางสังคม

ฝากข้อความและความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กร

ความรวดเร็วของการที่ต้องปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงให้ทันยุคสมัย ศาลยุติธรรมซึ่งเป็นเสาหลักหนึ่งของการใช้อำนาจอธิปไตย และเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชน ย่อมต้องแบกรับความคาดหวังของประชาชนและสังคมในทุกรูปแบบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สภาพการทำงานที่ต้องปรับเปลี่ยนตามบริบทสังคม ย่อมส่งผลให้บุคลากรเกิดความเครียดจากความรู้สึกกดดันของสภาพร่างกายและส่งผลต่อสภาวะจิตใจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน การบริหารจัดการเวลา การจัดการดูแลสุขภาพร่างกาย ออกกำลังกาย ทานอาหารที่ดีมีประโยชน์และดูแลบริหารจัดการอารมณ์ความรู้สึกและสภาพจิตใจของตนเองให้สมดุลเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่บุคลากรควรต้องใส่ใจดูแลเป็นลำดับแรก เพราะนั่นเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีต่อตนเอง ต่องาน และต่อองค์กรในระยะยาว ให้งานเป็นผล คนเป็นสุขอย่างมั่นคงและยั่งยืน



นางมณฑรี อูชชิน

ประธานแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศในศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

เพราะธรรมะคือหน้าที่ หน้าที่คือธรรมะ ตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ในการทำงานดิฉันจึงยึดหลัก “ทำงานทุกชนิดด้วยจิตว่าง” (จากความเป็นตัวตนของตน) นั่นคือ ปราศจากความโลภ โกรธ หลง อันเป็นผลจากความมีตัวตน ก็จะทำให้งานในหน้าที่ทั้งหมดคล่องตัวด้วยความเป็นธรรมปราศจากทั้งอคติและอารมณ์อย่างแท้จริง และเนื่องจากดิฉันไม่ได้สามารถทำงานได้โดยลำพังคนเดียว ดังนั้น การสนับสนุนและปฏิบัติตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา รวมทั้งการดูแลช่วยเหลือและร่วมกันแก้ไขปัญหา กับเพื่อนร่วมงานและผู้ได้บังคับบัญชาจะทำให้ทุกคนในหน่วยงานมีกำลังใจทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

ฝากข้อความและความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กร

เนื่องจากการทำงานในองค์กรของเราเป็นงานที่ต้องใช้ความคิดอย่างหนัก ซึ่งต้องอาศัยจิตใจที่เข้มแข็ง นอกเหนือจากร่างกายที่แข็งแรงแล้ว ดังนั้น จึงเป็นห่วงและอยากให้ทุกท่านดูแลสุขภาพทั้งกายและใจให้ดี ด้วยการรับประทานอาหารที่ดีมีประโยชน์และออกกำลังกายตามกำลังอย่างสม่ำเสมอ ที่สำคัญอย่าลืมดูแลสุขภาพจิตด้วยการบริจาคทาน ถวายทาน บำเพ็ญเพียรภาวนาเพื่อให้จิตมีสมาธิ มีสติปัญญา ส่งเสริมให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่าลืมนะคะว่าจิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว ขอให้ทุกท่านทำงานอย่างมีความสุขกายสบายใจค่ะ



นายจำแลง กุลเจริญ

ประธานแผนกคดีแรงงานในศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่องานในหน้าที่ มีทัศนคติที่ดี และมีคุณธรรมประจำใจ

ฝากข้อความและความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กร

ขอให้ช่วยกันผดุงความเชื่อมั่นศรัทธาในสถาบันศาล ให้สมกับเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชน



นายวิชาญ ศิริเศรษฐ์

ประธานแผนกคดีคำสั่งคำร้อง

และขออนุญาตฎีกาในศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

JUSTICE DELAYED, JUSTICE DENIED ความยุติธรรมที่ล่าช้า ก็คือความอยุติธรรม ศาลฎีกาแผนกคดีคำสั่งคำร้อง และขออนุญาตฎีกาในศาลฎีกา มุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยความรวดเร็ว ถูกต้องและเป็นธรรม แต่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของทุกท่านในองค์กร

ฝากข้อความและความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กร

จึงขอฝากความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กรขอให้จัดสรรเวลานอกจากการทำงานแล้ว แบ่งเวลาให้ครอบครัวและหมั่นดูแลสุขภาพ เพราะการทำงานที่จะสัมฤทธิ์ผลดี ต้องเริ่มต้นจากตัวเราคือการมีสุขภาพที่ดี ครอบครัวอยู่อย่างมีความสุข และขอทุกคนให้ทำงานอย่างมีความสุข



นายวิเชียร ดีเรกอุดมศักดิ์ ประธานแผนกคดีล้มละลายในศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

มุ่งมั่นจรรโลงศาลฎีกาให้เป็นองค์กรคุณภาพ ดำรงความศรัทธาเชื่อมั่นของประชาชนด้วยผลงานอันประจักษ์ชัด

ฝากข้อความและความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กร

การพิจารณาคดีและการทำคำพิพากษาต้องกระทำโดยมีหลักกฎหมายอ้างอิงและความเป็นธรรมเฉพาะเรื่อง ละเอียดรอบคอบ ไม่เร่งรัดจนเกินไป เพราะผลการตัดสินอาจเป็นเรื่องความเป็นความตายของคู่ความ หากผิดพลาดอาจเป็นการซ้ำเติมแก่คู่ความฝ่ายที่ควรได้รับความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ศาลยุติธรรมขาดความน่าเชื่อถือในที่สุด



นายปुณณะ จงนิมิตรสถาพร ประธานแผนกคดียาเสพติดในศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

แผนกคดียาเสพติดในศาลฎีกาเป็นแผนกที่เพิ่งเปิดทำการใหม่ในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ในฐานะผู้รับผิดชอบแผนกฯ ผมมีแนวคิดที่จะบริหารงานให้การพิจารณาพิพากษาคดียาเสพติดของศาลฎีกาทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายซึ่งเป็นบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายยาเสพติด เป็นไปอย่างละเอียดรอบคอบ สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและรวดเร็ว ทั้งนี้ แผนกคดียาเสพติดในศาลฎีกาจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาในคดียาเสพติดเพื่อเผยแพร่ให้แก่ศาลยุติธรรมทั่วประเทศ อันจะส่งผลให้การพิจารณาพิพากษาคดียาเสพติดทุกคดีเป็นไปโดยมีเอกภาพ

ฝากข้อความและความห่วงใยถึงบุคลากรในองค์กร

เนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบันเปิดกว้างให้อิสระทางความคิดประชาชนเฝ้าจับตามองการทำหน้าที่ขององค์กรตุลาการอย่างใกล้ชิด คำพิพากษาจึงควรต้องยึดโยงกับหลักและทฤษฎีทางกฎหมายอย่างมั่นคง ทั้งควรแสดงเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยไว้อย่างละเอียดชัดเจน เพื่อเป็นเกราะป้องกันข้อครหาว่าศาลตัดสินคดีด้วย “อคติ” หรือ “ตามอำเภอใจ” เพราะเหตุผลในคำพิพากษาเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้ได้รับการยอมรับและเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชน



นายพิทักษ์ หลิมจานนท์

เลขานุการศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

การทำงานด้วยความเสียสละและมีความจริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน ทำให้ได้มาทั้งผลงานและมิตรภาพที่ดี มีความสุขจากการทำงาน

ฝากข้อความและความหวังถึงบุคลากรในองค์กร

ขอส่งกำลังใจแทนความหวังใจแก่บุคลากรศาลฎีกา ให้มีพลังขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายสูงสุดแห่งชีวิต



นางนงนุช ศิลปศาสตร์

ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ
ประจำศาลฎีกา

แนวคิดในการทำงาน การครองตนครองงาน

ความสำเร็จของงานมาจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกระดับในองค์กรทุกคนมีความสำคัญ ควรให้เกียรติเคารพซึ่งกันและกัน อ่อนน้อม มีมนุษยสัมพันธ์ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก สนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกัน จะทำให้งานประสบความสำเร็จได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
“เดินคนเดียวเดินได้ไว แต่จะเดินให้ไกลต้องเดินด้วยกัน”

ฝากข้อความและความหวังถึงบุคลากรในองค์กร

ในโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สิ่งสำคัญคือเราต้องเปิดใจต่อการเรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนาตนเองตลอดเวลาให้ทันโลกปัจจุบัน ทำงานให้มีความสุข ใช้ชีวิตแบบสมดุล "คนสำราญงานสำเร็จ" ถ้าคนในองค์กรมีความสุข จะมีแรงกายแรงใจทำงานและพัฒนาทุกสิ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขอให้ทุกคนทำตัวให้เป็นปุย ต้นไม้ถ้าได้ปุ๋ยก็จะเจริญงอกงามสดใส ออกดอกออกผลให้สดชื่น ใครอยู่ใกล้ก็จะมีแต่ความสุข จิตใจดี ทำงานได้ผลดี มีประสิทธิภาพ องค์กรน่าอยู่น่าทำงาน



นายปรีชา ปิติโกศล
รองเลขาธิการศาลฎีกา



บทบาทของศาลในการคุ้มครองผู้บริโภค กรณีผู้ประกอบการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๒

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า “ในการใช้สิทธิแห่งตนก็ดี ในการชำระหนี้ก็ดี ผู้ประกอบธุรกิจต้องกระทำด้วยความสุจริตโดยคำนึงถึงมาตรฐานทางการค้าที่เหมาะสมภายใต้ระบบธุรกิจที่เป็นธรรม” เมื่อพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติทำนองเดียวกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕ ที่บัญญัติว่า “ในการใช้สิทธิแห่งตนก็ดี ในการชำระหนี้ก็ดี บุคคลทุกคนต้องกระทำโดยสุจริต” และเจตนารมณ์ในการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังปรากฏตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ขาดอำนาจต่อรอง ในการเข้าทำสัญญา ทำให้ผู้บริโภคถูกเอารัดเอาเปรียบ ทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบธุรกิจให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ดียิ่งขึ้นแล้ว เห็นได้ว่า มาตรา ๑๒ บัญญัติขึ้นเพื่อยกระดับมาตรฐานความสุจริตของผู้ประกอบธุรกิจในการใช้สิทธิและการชำระหนี้ให้สูงกว่าที่บุคคลทั่วไปมีดังที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดไว้เดิมโดยกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติไม่ด้อยไปกว่ามาตรฐานทางการค้าที่ผู้ประกอบธุรกิจในกิจการทำนองเดียวกันปฏิบัติต่อผู้บริโภค ทั้งต้องมีจริยธรรมในการประกอบกิจการภายใต้ระบบธุรกิจที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม มีความรับผิดชอบ ดำเนินกิจการด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้บริโภค ซึ่งจะส่งผลแก่ความเจริญก้าวหน้าในกิจการของผู้ประกอบธุรกิจอยู่ในตัว หากผู้ประกอบธุรกิจดำเนินกิจการโดยเลือกวิธีการใช้สิทธิหรือชำระหนี้ในเกณฑ์ที่ด้อยกว่าระดับมาตรฐานความสุจริตดังกล่าวย่อมเท่ากับว่า ผู้ประกอบธุรกิจใช้สิทธิไม่สุจริต ซึ่งศาลย่อมไม่อาจบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้แก่ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใช้สิทธิไม่สุจริตได้ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้ให้นิยามหรือความหมายของคำว่า “มาตรฐานทางการค้าที่เหมาะสมภายใต้

ระบบธุรกิจที่เป็นธรรม” และไม่ปรากฏความหมายของถ้อยคำนี้ ในกฎหมายใดมาก่อน รวมถึงไม่มีบทลงโทษหากผู้ประกอบธุรกิจฝ่าฝืน ดังนั้น ในคดีผู้บริโภค ศาลยุติธรรมย่อมมีบทบาทสำคัญในการที่จะพิจารณาเห็นสมควรหยิบยกบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๒ ซึ่งเป็นปัญหาอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนขึ้นวินิจฉัยได้เอง โดยศาลมีอำนาจหยิบยกหลักสุจริตนี้มาใช้ทั้งในกรณีที่ต้องตีความสัญญาหรือบังคับตามสัญญาและกรณีที่มีการกระทำละเมิดต่อผู้บริโภค รวมทั้งกำหนดแนวทางบังคับใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคให้เหมาะสมและเป็นธรรมในแต่ละคดีไป เช่น พินากษายกฟ้องของผู้ประกอบธุรกิจ (ฎีกาที่ ๘๔๒๙/๒๕๖๓) ไม่บังคับตามข้อสัญญาที่ผู้ประกอบธุรกิจทำกับผู้บริโภค (ฎีกาที่ ๑๓๓๘/๒๕๖๖, ๑๗๙๙/๒๕๖๓) ปรับลดค่าเสียหายที่ผู้ประกอบธุรกิจเรียกร้อง (ฎีกาที่ ๕๔๘๐/๒๕๖๔) งดหรือลดดอกเบี้ยที่ผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิได้รับตามสัญญา (ฎีกาที่ ๔๕๘๐/๒๕๖๒) ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจเป็นฝ่ายผิดสัญญา (ฎีกาที่ ๕๓๕๑/๒๕๖๒, ๗๒๔๘/๒๕๖๑) ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจกระทำละเมิด (ฎีกาที่ ๔๔๕๙/๒๕๖๕) ให้ผู้ประกอบธุรกิจใช้ค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ (ฎีกาที่ ๒๐๖๕/๒๕๖๓) เป็นต้น



ไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง : ที่พึงแรกของประชาชน

นายอดุลย์ ชันทอง
ผู้พิพากษาศาลฎีกา



ศาลเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชน เป็นคำกล่าวที่เราได้ยินอยู่เสมอเมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้น และประชาชนผู้มีอรรถคดีต้องการความยุติธรรมจากสถาบันศาล แต่อย่างไรก็ดีด้วยบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลทวีจำนวนมากขึ้นอย่างก้าวกระโดด การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ศาลยุติธรรมพึงนำมาใช้ในโอกาสแรก เพื่อเป็นทางเลือกในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน **ดังนั้นนโยบายของท่านอโนชา ชีวิตโสภณ ประธานศาลฎีกา** **ที่ว่า ศาลยุติธรรมพร้อมเป็นที่พึ่งของประชาชนในโอกาสแรกที่ได้รับความสะดวกหรือมีข้อพิพาท**

พัฒนาการของการไกล่เกลี่ยในศาล

ศาลยุติธรรมนำกระบวนการไกล่เกลี่ยมาใช้ควบคู่ไปกับการพิจารณาคดีตั้งแต่ประกาศใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในปี ๒๔๗๘ เป็นต้นมา โดยผู้ที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย คือ ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีนั้น ต่อมาในปี ๒๕๕๒ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กำหนดให้มีบุคคลที่เรียกว่าผู้ประนีประนอมเป็นผู้ช่วยเหลือศาลในการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ประนีประนอมกัน หลังจากนั้น ในปี ๒๕๕๑ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐ ทวิ อีกครั้ง โดยให้อำนาจประธานศาลฎีกาในการออกข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และ

วิธีการในการไกล่เกลี่ยของศาลโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และในปี ๒๕๕๔ ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ออกข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งข้อกำหนดนี้เป็นข้อกำหนดที่มีความสำคัญต่อกระบวนการไกล่เกลี่ยในศาล เนื่องจากได้วางหลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยในศาลไว้อย่างเป็นระบบ ทำให้การไกล่เกลี่ยเป็นเครื่องมือที่สำคัญของศาลควบคู่ไปกับการพิจารณาคดีในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน เห็นได้จากในแต่ละปีมีปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลเป็นจำนวนมาก

การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง

แม้ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้วางหลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยในศาลไว้อย่างเป็นระบบ แต่ข้อกำหนดฯ ดังกล่าวครอบคลุมเฉพาะกระบวนการไกล่เกลี่ยหลังจากที่มีการเสนอคำฟ้องต่อศาลแล้วเท่านั้น ไม่รวมถึงการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง แต่อย่างไรก็ดี ในปี ๒๕๖๒ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ และในปี ๒๕๖๓ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐ ตรี ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคมและเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวได้วางหลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องไว้อย่างน่าสนใจ



๑. การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๑ ข้อพิพาททางแพ่งที่สามารถไกล่เกลี่ยได้ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

- (๑) ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์
- (๒) ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดก
- (๓) ข้อพิพาทอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
- (๔) ข้อพิพาทอื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท หรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา



๑.๒ ข้อพิพาททางอาญาที่สามารถไกล่เกลี่ยได้ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

- (๑) ความผิดอันยอมความได้
- (๒) ความผิดลหุโทษตามมาตรา ๓๙๐ - ๓๙๕ และมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

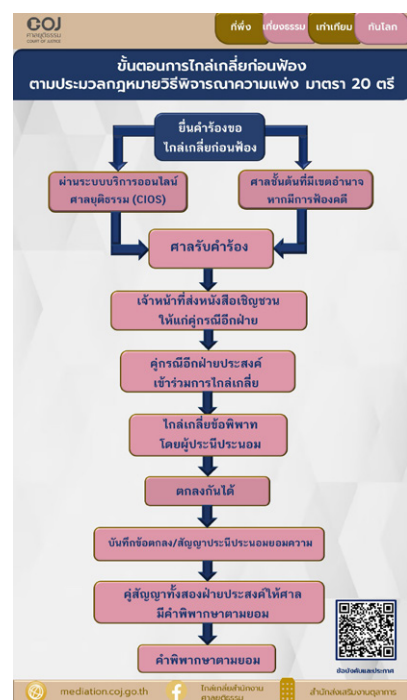
๒. การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐ ตรี การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๐ ตรี

สามารถใช้กับข้อพิพาททางแพ่งได้ทุกประเภท โดยคู่กรณีสามารถร้องขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมเพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ย และหากตกลงกันได้ก็อาจขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอมได้ ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีการฟ้องคดีต่อศาล และในการดำเนินการดังกล่าวนี้ คู่กรณีไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาลใด ๆ ทั้งสิ้น ดังนั้น การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๐ ตรี จึงมีผลที่แตกต่างจากการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องรูปแบบอื่น และทำให้การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๐ ตรี เป็นช่องทางที่สำคัญในการระงับข้อพิพาทโดยไม่ต้องมีการฟ้องคดี และไม่ก่อภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชน

หากศาลนำรูปแบบการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องไม่ว่าจะเป็นการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตาม พ.ร.บ.การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยศาลยุติธรรมทั่วประเทศซึ่งไม่รวมศาลสูงเป็นหน่วยงานหนึ่งที่รับไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามกฎหมายฉบับนี้ หรือการไกล่เกลี่ยตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๐ ตรี มาใช้เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างเป็นระบบจนข้อพิพาทเหล่านั้น ยุติลงได้อย่างฉับมิตร นอกจากจะสร้างความพึงพอใจให้แก่คู่กรณีที่พิพาทกันแล้ว การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ศาลสามารถนำมาใช้เพื่อช่วยลดปริมาณคดีที่จะเข้าสู่การพิจารณาของศาลอย่างเป็นรูปธรรมอีกทางหนึ่ง ทำให้ศาลสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดบริหารจัดการคดีที่เข้าสู่ศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องเป็นวิธีการระงับข้อพิพาทที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นอย่างยิ่งด้วยรูปแบบวิธีการที่เรียบง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ไม่มีค่าธรรมเนียม ไม่ก่อภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชน โดยประชาชนดำเนินการได้ด้วยตนเอง ทำให้ประชาชนสามารถยุติข้อพิพาทได้ในเวลาอันรวดเร็วโดยไม่ต้องมีการฟ้องคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อตกลงกันได้แล้วคู่กรณีฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น ก็สามารถบังคับคดีได้ทันทีโดยไม่ต้องนำคดีมาฟ้องต่อศาลอีก จึงอยากเชิญชวน

ศาลต่าง ๆ ทั่วประเทศศานักกระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องไปใช้เพื่อลดปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาล และเป็นทางเลือกให้แก่ประชาชนในการระงับข้อพิพาทต่อไป

ฉะนั้น การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องนอกจากเป็นเครื่องมือที่สำคัญของศาลในการนำมาสนับสนุนการบริหารจัดการคดีให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้ไกล่เกลี่ยและผู้ประนีประนอมประจำศาล ช่วยเหลือศาลในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องยังเป็นวิธีการระงับข้อพิพาทที่ไม่ยุ่งยาก ไม่ต้องยื่นฟ้องคดี เพียงแค่ยื่นคำร้อง ทำให้ข้อพิพาทได้รับการแก้ไขตั้งแต่ในโอกาสแรก ไม่มีค่าใช้จ่าย คู่กรณีดำเนินการได้ด้วยตนเอง หากไกล่เกลี่ยแล้วตกลงกันได้ยังสามารถขอให้ศาลมีคำพิพากษตามยอมได้สัมพันธภาพระหว่างกันกลับคืนมา ทำให้คู่กรณีอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข สังคมเกิดความปรองดองสมานฉันท์ ไม่มีข้อขัดแย้งต่อกัน สมกับคำกล่าวที่ว่า **ไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง : ที่พึงแรกของประชาชน ตามนโยบายประธานศาลฎีกา**



ศาลฎีกา^๑ นิทรรศน์

นางสาวปริญญ์นิชา วัชรโรจนเมธี
นักกรชำนาญการพิเศษ



ประวัติศาสตร์อันยาวนานของศาลฎีกา ไม่เพียงแต่จะบอกเล่าความเป็นมาของกระบวนการทางศาลของประเทศไทยเท่านั้น แต่ทุกบททุกตอนยังสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของสังคม เศรษฐกิจ และความเปลี่ยนแปลงในบ้านเมืองอันเป็นประวัติศาสตร์ของชาติที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคแต่ละสมัยด้วย แม้แต่ความเป็นมาของผืนดินซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลฎีกาแห่งนี้ ตลอดจนตัวอาคารหลังแรกเมื่อกว่า ๑๐๐ ปีที่ผ่านมา จนมาถึงอาคารหลังปัจจุบัน ก็ล้วนมีเรื่องราวที่น่าสนใจให้ศึกษาเพื่อให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของระบบศาลของประเทศ

ที่ผ่านมาศาลฎีกาอาจจำกัดบทบาทของตนเอง โดยมุ่งไปที่การทำหน้าที่ของตนตามรัฐธรรมนูญและบทกฎหมายต่าง ๆ โดยยังมิได้เปิดช่องทางในการสร้างความรับรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนอย่างกว้างขวางและง่ายต่อการเข้าถึงมากนัก ทำให้เกิดช่องว่างที่ประชาชนหรือแม้แต่ นักกฎหมายก็อาจยังไม่เข้าใจถึงอำนาจหน้าที่ วัฒนธรรม ทางการศาล กระบวนการทำงาน ตลอดจนแนวปฏิบัติของข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ความเคลือบแคลงสงสัย จึงอาจเกิดขึ้นได้ ระหว่างศาลฎีกากับประชาชนจึงเสมือนหนึ่ง มีกำแพงหรือบานประตูสูงตระหง่านปิดกั้นไว้ ทั้งที่หลายเรื่องราว หลายกระบวนการควรเปิดเผยเพื่อความโปร่งใส ชัดเจน อันจะนำมาสู่ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประธานศาลฎีกาจึงมีดำริที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไป รวมถึงนักเรียน นิสิต นักศึกษา ได้เข้ามาเรียนรู้กระบวนการทางศาลด้วยความหวังว่าเมื่อประชาชนได้รับรู้และเข้าใจ ศาลแล้ว ย่อมจะนำไปสู่ความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชน ต่อศาลฎีกาและศาลยุติธรรมในที่สุด แนวคิดดังกล่าวได้รับการสานต่ออย่างต่อเนื่องและขยายผลออกมาเป็นโครงการ ศูนย์การเรียนรู้ทางด้านกฎหมายและกระบวนการทางศาล ณ ศาลฎีกา จนเกิดเป็น "ศาลฎีกานิทรรศน์" ในปัจจุบัน

"ศาลฎีกานิทรรศน์" เป็นนิทรรศการถาวรที่ให้ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการทางศาล ถือเป็น แหล่งรวบรวมข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับศาลฎีกา ตั้งอยู่ที่บริเวณ โถงด้านทิศเหนือของอาคารที่ทำการศาลฎีกา เป็นแหล่งเรียนรู้ ของประชาชนและสังคมเกี่ยวกับศาลฎีกาและศาลยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ อำนาจหน้าที่ ตลอดจนกระบวนการ ทำงานของศาลฎีกา ทั้งยังมีการรวบรวมวัตถุสิ่งของที่สำคัญ และมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวข้องกับศาลฎีกาและ ศาลยุติธรรม ผ่านรูปแบบแนวคิดและภาพลักษณ์ของ ศูนย์การเรียนรู้ในรูปแบบสื่อที่ผู้เข้าชมสามารถเรียนรู้และ มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบได้ด้วยตนเอง (Interactive Self-Learning) ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย ๔ รูปแบบ ดังนี้

* ปรับปรุงจากคำกล่าวในโอกาสเปิด "ศาลฎีกานิทรรศน์"



รูปแบบที่ ๑

เทคโนโลยีโลกเสมือนความจริง หรือ Augmented Reality (AR)

โดยการใช้แอปพลิเคชันผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือแท็บเล็ต ชื่อว่า “Supreme Court Thailand-ศาลฎีกา” ถ่ายทอดเนื้อหาผ่านบุษบกยอดปราสาทยุติธรรม ภาพวาด และประติมากรรมนูนต่ำบนผนังทั้งสองด้านของตัวอาคาร



รูปแบบที่ ๒

เทคโนโลยีจอสัมผัส

อัจฉริยะ: ผู้เข้าชมสามารถใช้มือสัมผัสหน้าจอประมวลผลเพื่อศึกษาข้อมูลประวัติความเป็นมาตลอดจนอำนาจหน้าที่ของศาลฎีกา



รูปแบบที่ ๓

เทคโนโลยีจอแสดงผลไฮโลแกรมฉายภาพสามมิติ

ประมวลข้อมูลและแสดงภาพเหตุการณ์สำคัญของประวัติศาสตร์ของศาลฎีกา โดยเฉพาะพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลฎีกา



รูปแบบที่ ๔

เทคโนโลยีฉายภาพเคลื่อนไหวลงบนผนังอาคารภายในสถานที่จริง ประกอบแสงสีเสียงและสื่อผสม พร้อมคำบรรยายสองภาษาเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของศาลฎีกา



นอกจากนี้ ผู้เข้าชมยังสามารถเดินชมสถานที่จริงภายในอาคารที่ทำการศาลฎีกาในส่วนที่กำหนดไว้ตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้ขอเข้าใช้บริการได้อีกด้วย อาทิ ห้องพิจารณาตุลาการของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สวนหย่อมอาคารศาลฎีกา ห้องรับรองอาคารศาลยุติธรรม ห้องพระรูปหุ่นและพระอนุสาวรีย์พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์



วันนี้ศาลฎีกาเปิดพร้อมต้อนรับผู้เข้าชมทุกท่านในวันและเวลาราชการ สำหรับผู้ที่สนใจเข้าชมสามารถติดต่อหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์วิชาการงานคดี โทร. ๐๒ ๒๒๐ ๓๔๕๖ ต่อ ๑๐๑๑๒ หรือ ๑๐๑๑๙

"ที่พึ่ง เที่ยงธรรม เท่าเทียม ทันโลก"
Dependability Fairness Equality Modernization

